

Deze afbeelding van “De Christus van Johannes van het Kruis” van de hand van Salvador Dali

*Vóór de viering horen wij: “Pie Jesu” uit het Requiem van Fauré en de eerste track uit het
“Stabat Mater” van Giovanni Luigi Pergolesi.*

Herdenken in de Oase, 2023

We herdenken de mensen die uit ons midden weggerukt werden

Thema: Op leven en dood

Voorganger: Paul Clement

Cantor: Wim Delhaes

Pianist: Frank Bockholts

Beamer presentatie: Jeroen Kok

Paaskaars brandt

Klankschaal

U hebt geluisterd naar het Pie Jesu uit het Requiem van Gabriël Fauré: de ver-taalde tekst luidt: “Liefdevolle Jezus, geef hun rust, eeuwige rust”. De tweede muziek komt uit het Stabat Mater gecomponeerd door Giovanni Pergolesi: (vertaalde tekst) “De bedroefde moeder stond te huilen onder het kruis waaraan Jezus hing”.

Ook de OASE-geloofsgemeenschap wordt gevormd door al degenen die al voor eeuwig bij God leven en degenen die nog onderweg zijn en nog niet klaar zijn voor de hemel. We vormen één grote gemeenschap van mensen die gebonden zijn door de liefde in Christus. In het evangelie wordt gesproken over de hel, maar méér als een waarschuwing om ánders te gaan leven. Verder heeft Jezus het over de hemel als een feestmaal. Dat is beeldtaal. Zelfs onze lieve Heer heeft niets anders dan men-sentaal. Maar velen van ons kunnen geen afstand doen van het oog-om-oog en tand-om-tand principe. Zij moesten zich vanuit die mentaliteit voor kunnen stellen dat er nog een tussenweg was tussen helemaal verloren lopen en helemaal thuis komen, een tussenweg onderweg. Ook als dat waar zou zijn we verbonden met elkaar.

De voorstelling die U op het scherm ziet is een beroemd schilderij van Salvador Dali. Het hangt in een museum in Glasgow. Het laat Jezus Christus zien naar een visioen van de mysticus Johannes van het kruis. Kijk er nog even in stil naar.

Stilte

Lied: Wij zoeken U als wij samenkomen

Wij zoeken U als wij samenkomen,
hopen dat Gij aanwezig zijt,
hopen dat het er eens van zal komen:
mensen in vrede vandaag en altijd

Wij horen U in oude woorden,
hopen dat wij uw stem verstaan,
hopen dat die voor ons gaan verwoorden
waarheid en leven, de bron van 't bestaan.
Wij vragen U om behoud en zegen,
hopen dat Gij ons bidden hoort,
hopen dat Gij ons adem zult geven:
geestkracht die mensen tot vrede bekoort

Woord van welkom en ter inleiding

Welkom jij die hier komt met je verbórgen pijn; welkom jij die het uitschreeuwt; wel-kom jij die dankbaar terugkijkt op een gesprek dat je nu nóg draagt; welkom jij die zo graag iets had willen uitpraten; jij die je eens of meermalen had willen uitspreken, maar het niet kon; welkom jij die je tenminste bij Gód geborgen voelt en jij die grote vragen stelt: waar ben je toch? Hoe kún je er zo zijn? Ieder is hier welkom en belang-rijk, staat centraal. Maar we kúnnen er niet omheen: wie schiet niet vol bij die ene foto of bij de lawines van foto's? Bij die ene foto of bij de lawines daarvan, bij die ene vrouw of man of dat ene kind die álles verloor bij de verwoestingen in Gaza, Palestina, Israël, Oekraïne, Syrie en waar al niet. Ook die doden gedenken we.

Welkom speciaal jij die aan huis gekluisterd bent, hoer niet kunt zijn, en die mis-schien op leven en dood strijdt.

Hoe pakkend woorden en muziek kunnen zijn: U en ik hebben er die ene mens die u zo mist en al die anderen niet voor terug. Hen nemen we hier mee naar toe. Maar ook de dankbaarheid om wat wél goed was, die ene mens die jou niet zo ver kon helpen dat je verwacht dat alles eens goed zou komen, maar die je wél hoop gaf. Op het leven, terwijl de dood zo machtig lijkt. Ten diepste verlangt ieder naar wat onmogelijk is. Dat is hoop. Hoop kan je vrede geven: Vrede om je heen, vrede in jezelf, vrede met je zoeken naar God die zich in geen enkel mensenbeeld of -woord laat vinden en

Huub Oosterhuis dichtte:

Ken je mij? Wie ken je dan?
Weet je mij beter dan ik?
Ogen die door de zon heen kijken,
Zoekend de plek waar ik woon, ben je
Beeldspraak voor iemand
Die aardig is en onmetelijk ver,
Die niet staat en niet valt en niet voelt als ik,
Niet koud en hooghartig.
Ik zou één woord willen spreken,
Nooit komt het over mijn lippen.
Maar jij hebt het al verstaan?
Ben jij dan dieper stilte
Dan mijn verstomdheid in mij,

Ben je zo zaveloos in mij aanwezig
Dat je het zuchten en kreunen hoort
Dat ik zelf niet kan horen?
Hoor jij in mij geboren worden
De ander die ik zou willen zijn?
Ben jij de enige voor wiens ogen
Niet is verborgen mijn naaktheid?
Ben ik door jou zonder schaamte,
Gezien, genomen,
Door niemand minder?
Zou dat niet veel te veel
Waar zijn?
Ken je mij? Wie ben ik dan?
Weet jij mij beter dan ik?

*Is dat geen lichtpunt in de duisternis? Daarom **steken** we de **OASE-kaars aan***

Stilte

Gebed

Gedenk mij
Gedenk mij in uw gebeden!
Gebeden hebben kracht:
Zij komen als stralen gegleden
door onze nacht.

Gebeden zijn gedachten
Gedrenkt met innigheid

Gevormd in zuivere zachte
oetmoedigheid

Hun mild-bewogen vrede
Geneest de eenzame pijn,-
Gedenk mij in uw gebeden,
opdat ik geheeld moge zijn.
Henriëtte Roland Holst-van der Schalk

Ja, laten we bidden, dóór onze tranen heen; laten we boven onszelf uitgroeien, al was het maar even en woorden zeggen waarvan we hopen dat ze waar zijn, waar worden:

Psalm 130

Uit de diepten roep ik U, Heer,
Heer God, hoort U mij?
Open uw hart voor mij,
ik smeeek u om genade.
**Zou U zonden tellen,
Wie zal dat bestaan?**

**Maar bij U is vergeving
en daarvan leven wij.**
Ik wacht op de Heer, en hoop
mijn ziel wacht op Hem en volhardt
Ik houd me aan zijn woord.
**Naar Hem zie ik uit,
zoals wie staat op wacht**

uitziet naar de morgen,
naar het morgenlicht.
Blijf vertrouwen op God,
Israël volhardt in Hem
want bij Hem is genade;

kracht om te bevrijden
is bij Hem, veel kracht

Hij zal ons allen bevrijden
uit de macht van het kwaad.

Vredeskaars wordt aangestoken

Vuur kán dodelijk zijn, maar het is bedoeld om te verwarmen wat verkild is; om te louteren wat nog niet goed is; om aan te drijven wat nog bewegingsloos is; om ieders levenskaars te laten branden, om licht te verspreiden waar het nog donker is; ook al gaat jouw levenskaars daaraan óp. Vandaag is het speciaal een vredeskaars: vrede hoeveel onvrede er in je leeft; vrede in je omgeving, een simpele wens om wereldvrede. Die kaars steken we aan. Laten we – als het kan – gaan staan en **elkaar een hand geven, niet alleen als een wens, maar als een teken van solidariteit** om ieder, je naast het eerst, te steunen in zijn poging dichterbij de vrede te komen. En we zingen:

Lied: Vrede voor jou (*melodie: Zomaar een dak* GvL, 568)

Vrede voor jou hierheen gekomen,
zoekend met ons om mens te zijn.
Jij maar alleen, jij met je vrienden,
jij met je last, verborgen pijn.
Vrede, genade, God om je heen,
vergeving, nieuwe moed, voor jou en iedereen

Vrede voor hen, eens uitgedragen
Voor deze nieuwe dienst van hoop.
Leve hun geest van zoveel liefde,
Laat die in ons de vrije loop.
Moge hun strijd voor vrede en recht
Een deel zijn van de weg voor vrede aangelegd

Gij die ons kent, Gij die ons aanvoelt,
Gij die de hele wereld draagt:
kom naar ons toe, leer ons te leven,
help ons te zien wat ieder vraagt,-
tijd om te leven, kans om te zijn,
een plek om nu en ooit gezien, aanvaard te zijn.

afbeelding van Dali komt op scherm

We zien Christus: zijn armen vormen een driehoek: voor Dali een verwijzing naar de Drie-eenheid, dat wil zeggen: de liefde die in God bestaat. Die stroomt in Jezus uit naar de wereld. Er is nog geen sprake van bevrijding of verrijzenis, wél van al- alles- en allen-omvattende liefde. Wij kijken als het ware van bovenaf toe, terwijl we normaal gesproken alleen van onderaf tegen ons leed aankijken. Is dat geen lichtpunt in de duisternis?

Lezing uit het evangelie volgens Johannes 19,23 - 28

Nadat ze Jezus gekruisigd hadden, verdeelden de soldaten zijn kleren in vieren, voor iedere soldaat een deel. Maar zijn onderkleed was in één stuk geweven, van boven tot beneden. Ze zeiden tegen elkaar: 'Laten we het niet scheuren, maar laten we loten wie het hebben mag.' Zo ging in vervulling wat de Schrift zegt: 'Ze verdeelden mijn kleren onder elkaar en wierpen het lot om mijn mantel.' Dat is wat de soldaten deden.

Bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder met haar zuster, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria uit Magdala. Toen Jezus zijn moeder zag staan, en bij haar de leerling van wie hij veel hield, zei hij tegen zijn moeder: 'Dat is uw zoon,' en daarna tegen de leerling: 'Dat is je moeder.' Vanaf dat moment nam die leerling haar bij zich in huis.

Meditatie

Een kind kun je vragen: op wie ben jij? Het zal je vermoedelijk de naam noemen van het vriendje of vriendinnetje waarop het verliefd is.

Maar hoe kun je nou óp de dood zijn? En: hoeveel mensen zijn verliefd op het leven? Toch horen beide bij elkaar: leven krijgt een diepe kleur, wordt belangrijk, als je beseft dat de dood ermee gemoeid is; als liefde van je vraagt tot het uiterste te gaan. Verschillenden onder ons zagen onlangs de film "des Hommes et des Dieux", over mensen en goden. Die gaat over een gemeenschap monniken in het door burgeroorlog verscheurde Algerije. Zij besluiten te blijven in het armoedige, bedreigde dorp, omdat ze houden van de mensen tussen wie ze leven: ook al zijn sommigen opstandelingen en anderen: regeringsgetrouwen. Het is niet zeker wie hen op een gegeven moment gijzelden en wie hen doodden. Het leven werd hun niet ontnomen: ze gaven het. Hun dood bevestigde hun leven. Het was het martelaarschap van de liefde voor de mensen en voor de God aan wie zij hun leven al toevertrouwd hadden. Gelukkig ontsnapte er een die het kon navertellen. Zoals ruim 2000 jaar geleden er minstens twaalf waren en even later veel meer, bij de dood van Jezus. In die traditie staan wij nu: ook vandaag, nu we er bij stil staan.

Dali schilderde Jezus met wijd uitgestrekte armen, op ZIJN kruis, de wereld én de vissers omvattend. De driehoek symboliseert dat God ermee gemoeid is: God is gemoeid met het lijden dat ieder treft, niet als de almachtige, maar als de betrokkene, huilend om het leed.

Wat schieten wij ermee op? Wat schieten we ermee op als we merken dat anderen betrokken reageren op ons verdriet? Nou, het laat zeker zien, dat we er niet alleen voor staan. Er zijn mensen die hun leven geven omdat ze gelóven in de vrede, de vrijheid, hun land, hun ideaal. Er zijn mensen die zich toevertrouwen, even aan elkaar: hopelijk hebt u dat meegemaakt zeker toen u nabij móet, maar ook mócht zijn toen de ander het leven onmogelijk gemaakt werd: u die niet volmaakt bent en die ander ook niet.

Steunt hun moed uw hoop niet dat een strijd op leven en dood, sterker is dan de lichamelijke dood? Mag je zeggen dat God gemoeid is met die hoop en die nog sterker maakt?

Op het kruis kon alles waarvoor Jezus geleefd heeft en waarover Hij gesproken heeft – de kleren zijn het symbool daarvan –

op het kruis kon dat alles door mensen verdubbeld worden. Op het kruis kon Jezus zeggen: "Mijn God, mijn God, waarom heb je mij verlaten?" maar ook: "Vader in uw handen geef ik mijn geest." Dat is de Geest waarvan Hij leefde en getuigde; de Geest die in zijn volgelingen leefde; de Geest die ons aan elkaar toevertrouwde: moeder: dat is uw zoon; zoon: dat is uw moeder. En wij mogen geloven dat zij dat wáár gemaakt hebben; en we mogen van elkaar geloven dat ook wij minstens momenten hadden en krijgen waarop we in die Geest leven.

Stilte

Geloofsgebed

De God van Abraham en Izaak,
de God van Mozes en Israël,
de God van onze eigen voorouders
en bloedverwanten,
de God van onze, nu gestorven....
de God van Jezus Christus
de God van alle mensen:
Hij is onze God,
de God van levenden,
de God van mensen
Hij neemt de rouwsluier weg
die alle volken bedekt,
de lijkwade
die alle mensen omhult.
Hij vernietigt voor altijd de dood.
De Heer wist de tranen af

van alle gezichten.
Op die dag zal men zeggen:
Hij is onze God,
de God van levenden,
de God van mensen.
Als God vóór ons is
wie zal dan tegen ons zijn?
Dood noch leven,
macht noch geweld,
heden noch toekomst,
hoogte noch diepte,
niets ter wereld kan ons scheiden
van Gods liefde in Jezus Christus.
Hij is onze God
de God van levenden
de God van mensen.

We herdenken onze overledenen

We gaan nu de namen noemen van hen die we levend willen houden in ons midden; waarmee we
nóg eens God willen aanspreken en steken voor hem of haar een kaarsje aan.

.....

Lied: Houd mij in leven

(Psalm 25''' Laten zien: tekst en muziek van het refrein – couplet 3 – refrein)

Gebed om vrede in het Heilig Land (Justin Welby)

HIERUIT Maak ik een keuze n.a.v. de gebeden die zijn binnengekomen

Naar aanleiding van het conflict in het Heilig Land riep paus Franciscus op om op vrijdag 27 oktober, deel te nemen aan de gebedsdag voor vrede. Justin Welby, aartsbisschop van Canterbury, schreef volgend gebed:

God van gerechtigheid en mededogen,
Wij roepen tot U
voor allen die vandaag lijden in het Heilig
Land.

Voor uw geliefde kinderen, Israëli's en
Palestijnen,
die getraumatiseerd zijn en vrezen voor hun
leven.
Vader, wees hen nabij.

Voor families die rouwen.

Voor wie beelden zagen die voor altijd op
hun netvlies gebrand staan.
Voor wie in angst en onzekerheid wachten op
nieuws.
Voor wie de hoop elke dag kleiner wordt.
Vader, wees hen nabij.

Voor jonge mannen en vrouwen,
die zich klaarmaken voor het front
en de last dragen van wat anderen hebben
gedaan
of van wat van hen zal worden gevraagd.
Vader, wees hen nabij.

Voor de burgerbevolking in Israël,
Gaza en de Westelijke Jordaanoever:
dat ze beschermd worden,
dat elk mensenleven telt
en gekoesterd en herinnerd wordt.
Vader, wees hen nabij.

Voor gewonden
en voor hen die hun leven lang littekens
zullen dragen.
Voor wie wanhopig op zoek zijn naar
medische verzorging
waar die niet te vinden is.
Vader, wees hen nabij.

Voor dokters en hulpverleners,
die hun eigen leven op het spel zetten
om dat van anderen te redden.
Vader, wees hen nabij.

Voor wie in hun hart woede voelen
en geweld met geweld beantwoorden.
Dat Gij hen verrast met uw barmhartigheid
en hun hart ombuigt tot vriendelijkheid
voor hun medemensen.
vader, wees hen nabij.

Voor vredestitelers,
wier verbeelding groot genoeg is
om andere wegen voor te stellen.
Dat ze kunnen spreken en handelen
én gehoord worden.
Vader, wees hen nabij.

Almachtige en liefdevolle God,
Gij hebt beloofd dat er een dag komt
waarop zwaarden omgesmeed worden tot
ploegijzers.
Kom ons nabij in onze nood
en breng vrede over dit geteisterde land.
Amen.

Lied: Houd mij in leven

(Psalm 25''' Laten zien: tekst en muziek van het refrein – couplet 3 – refrein)

Gebod

U onnoembare God, U hebt zich op leven en dood met ons verbonden: ben toch toe-komst voor al die mensen die uit ons midden werden en worden weggerukt. Wij dan-ken U voor hun vriendschap, voor de hoop en de moed die zij lieten zien: ook in hun zwakheden waren zij mensen om van te houden. Mag toch al wat zij ons meegaven, voor ons heilig zijn en ten goede komen aan onze wereld. Wij bidden dat wij nu ook omwille van hun dood dieper met elkaar verbonden zijn; dat wij daarin en in wat zij vóórleefden, uw belofte van trouw herkennen, vandaag en morgen en alle dagen van ons leven, eindeloos. Amen.

Lied: Voor mensen die naamloos GvL, 644

Slotgedachte

Sterven doe je niet ineens
maar af en toe een beetje
en alle beetjes die je stierf
't is vreemd, maar die vergeet je,
het is je dikwijls zelf ontgaan,
je zegt: "ik ben wat moe"
Maar op 'n keer dan ben je
aan je laatste beetje toe.(Toon Hermans)

Ieder van ons is verschillend, heeft ánder vragen bij het leven en de dood. Ieder draagt haar of zijn eigen verdriet, zijn vragen én haar dankbaarheid, zijn eigen leef-tijd. Sommigen kúnnen niet

verder, anderen kunnen zelfs: aanvaarden. Maar hier zijn we samen: jonger of ouder we staan voor dezelfde gróte vragen.

Ida Gerhardt dichtte:

Oud worden is het eindelijk vermogen
ver af te zijn van plannen en getallen;
een einderlijke verheldering van ogen
voordat het donker van de nacht gaat vallen.

Het is een opengaan van vergezichten,
een bíjna van gehavendheid genezen;
een aan de rand der tijdloosheid wezen.
Of in de avond gij de zee ziet lichten.

Het is, allengs, een onomstotelijk weten
dat gij vernieuwd zult wezen en herschapen
wanneer men van u schrijven zal: "ontslapen".
Wanneer uw naam op aarde is vergeten.

In onze geloofsbelijdenis staat de tekst: "Hij, Jezus Christus is nedergedaald ter helle, afgedaald in het dodenrijk". Hij heeft wérkelijk zijn "Stille Zaterdag". Dood volgt niet alleen maar op het leven, zoals andere gebeurtenissen liggen in het leven van de mens: ze doodringen elkaar. Wat wij 'dood' noemen is het einde van een levenslang sterven. Daarom is lijden al een deelhebben aan die nederdaling die de Heer op zich genomen heeft. Deze armoede begon bij Hem en bij ons toen we geboren werden. Wij zijn uit hetzelfde hout gesneden zijn; wij delen zijn lot. Daardoor heiligde Hij alle Paaszaterdaguren van ons leven en brengt ons het licht van zijn leven. Wij worden niet meer eenzaam achtergelaten in de afgronden van het leven. Eén is er voorgegaan en heeft ze doorleden tot onze overwinning. Op de bodem van alle ellende kun je nu het eeuwig leven vinden: Hij die is neergedaald is dezelfde die ook is opgestegen, hoog boven alle hemelen, om het heelal te vervullen (Paulus aan de Efesiërs 4,10)

Op het kruis zei Jezus: "Mijn God, mijn God, waarom hebt U me verlaten?" "Vader, in uw handen beveel ik mijn geest". Twee andere stervenden hingen naast Hem aan een kruis....Twee mannen die de dood vervloekten, want ze hadden haar niet begre-pen. Maar wie kan haar begrijpen? De één keek naar de dood van Christus: en wat hij zag, was genoeg om zijn eigen dood te begrijpen. Want men heeft zijn dood be-grepen, écht begrepen, wanneer men tot de stervende Christus zegt: "Jezus, denk aan mij, wanneer Gij in uw Koninkrijk gekomen zijt." En de Zoon van God die ons dodelijk lot heeft gedeeld, zegt tot deze stervende: "Vandaag nog zult gij met Mij zijn in het paradijs." Dit zegt de Heer ook tot ieder van ons..... *Vrij naar: Karl Rahner*

Stilte

Lied: Schriftlied GvL, 593

Op deze bijzondere dag kunnen we nog even bij elkaar blijven, maar gaan we straks weer uit elkaar, ieder naar zijn eigen leven. Daarom delen we nu – op een andere wijze dan gewoonlijk - Brood uit voor onderweg.

Bij het verlaten van de kerk ontvangt ieder "Brood voor onderweg"